

СПИСЪКЪТ НА ЛОНДОН С "НЕЖЕЛАНИ" БЪЛГАРИ И РУМЪНЦИ МОЖЕ ДА Е ЗНАК, ЧЕ БРИТАНСКИЯТ ТРУДОВ ПАЗАР ЩЕ СЕ ОТВОРИ ЗА НАС

Публикуван на: 24-07-2006

Източник: [Портал ЕВРОПА](#)

» До края на годината страните-членки решават дали да отворят трудовите си пазари за българи и румънци.

Още за миграционната политика на ЕС и за опита на 10-е новоприсъединили се държави.

Италия вдигна бариерите пред работниците от източноевропейските страни-членки на ЕС, съобщава Euobserver. С това решение броят на страните от Евросъюза със свободно движение на работници стана 18. „Сложихме край на дискриминацията срещу новите страни в ЕС“, заяви Енрико Лета, представител на италианското правителство. Италия също така обяви, че ще въведе квота за 350 хиляди имигранти от страни извън ЕС, които ще могат да легализират престоя си.

Великобритания обяви за създаването на списък с „нежелани“ граждани на Румъния и България, които е добре да бъдат екстрадирани преди приемането на двете страни в ЕС. В списъка влизат 45 000 българи и румънци. По оценки на британското вътрешно министерство след приемането на двете страни в ЕС, към Великобритания ще мигрират между 60 и 140 хиляди жители на двете страни. Според РОЙТЕРС, цитирана от EUexpands, британското правителство е очаквало преди разширяването през 2004 г. на Острова през първата година да се стекат 13 000 източноевропейци, но реалната цифра е била над 200 000.

Анализ по темата за Портал ЕВРОПА на Венета Петкова - младши експерт в Европейския институт.

Свободата на движение

Миграционната политика винаги е заемала основно място в политиките на Европейския Съюз и особено в процеса на разширение. Свободата на движение е една от основните свободи според законодателството на Съюза, дори е може би най-важното за гражданите право и неразделна част от идеята за европейското гражданство. Всеки гражданин на ЕС има **правото да живее и работи** в друга страна членка, без да бъде подлаган на дискриминация въз основа на своята националност.

СПИСЪКЪТ НА ЛОНДОН С "НЕЖЕЛАНИ" БЪЛГАРИ И РУМЪНЦИ МОЖЕ ДА Е ЗНАК, ЧЕ БРИТАНСКИЯТ ТРУДОВ ПАЗАР ЩЕ СЕ ОТВОРИ ЗА НАС

Неразделна част от динамичната миграционната политика на ЕС за последните години е стандартизираната система за статистически анализ и мониторинг на вътрешната **миграционна панорама**, което включва и създаването на система за финансирането ѝ. Това ясно показва изместването на фокуса от национално към европейско ниво.

Разширяването от 2004 г. и преходните периоди

След разширяването от 2004 г. ЕС не отваря пазарите си на труда към новите страни членки главно поради страха от значителен прилив от имиграция и от смущения в икономиката на някои от страните. Тези страхове се основават на фактори като географска близост, значителни различия между нивата на заплащане на труда и нива на безработица между нови и стари страни членки. Основен източник на притеснения сред старите страни членки е и концепцията, че **имигрантите** от новите страни членки ще изчерпят ресурсите от социалните осигуровки на отделните страни, който понастоящем се ползват от имигранти от старите страни членки, ползващи правото си на свобода на движение и работа.

На практика прилагането на преходни периоди означава, че задължението да се придобие **разрешително за работа** в старите страни членки ще остане в сила за гражданите на новите страни членки дори и след присъединяването им към ЕС.

Но веднъж допуснат до пазара на дадена страна членка, **всеки имигрант се ползва с права**, равни на тези на гражданите на съответната държава. Освен това се установява абсолютна свобода на движение на работната ръка между всички нови страни членки, без наличие на преходни периоди.

Преходните периоди се делят на три фази по формулата 2+3+2

Крайният срок за либерализация на пазарите на труда на старите страни членки към новите такива е седем години след разширението, но реално някои от страните могат да премахнат напълно ограниченията значително по-рано.

При разширението през 2004 г. преходните периоди, въведени от повечето от старите страни членки, са с максимално времетраене от седем години, т.е. до 2011 г.

Тези седем години се разделят на три **фази** - формулата 2+3+2 години.

Разпоредбите

Не без значение са и двата механизма, въведени за допълнителна регулация на миграционната политика към новите страни членки.

Това са „**Разпоредбата за замразяване**“ и „**Разпоредбата предоставяне на предимство на общността**“.

Според „Разпоредбата за замразяване“, достъпът до пазара на труда на всяка една от старите страни членки не може да бъде по-недостъпен за имигрантите от новите страни членки, от колкото е бил преди тяхното присъединяване.

И според „Разпоредбата предоставяне на предимство на общността“, работодателите от старите страни членки са задължени да отдават предимство на имигранти от новите страни членки пред имигранти, идващи от страни извън ЕС. Освен това новите страни членки имат правото да налагат **реципрочни ограничения** на тези, налагани им от старите страни членки, както направиха **Унгария, Полша и Словения**.

Тази политиката на "Око за око..." значително ще затрудни планове за развитие на бизнес на

СПИСЪКЪТ НА ЛОНДОН С "НЕЖЕЛАНИ" БЪЛГАРИ И РУМЪНЦИ МОЖЕ ДА Е ЗНАК, ЧЕ БРИТАНСКИЯТ ТРУДОВ ПАЗАР ЩЕ СЕ ОТВОРИ ЗА НАС

старите страни членки в Централна и Източна Европа, като същевременно и намалява икономическия растеж в новите страни членки.

Лондон, Дъблин и Стокхолм се отвориха за източноевропейци

Веднага след разширението от 2004 г. с 10 нови страни членки, три от старите страни членки отварят пазарите си на труда към новите членки на Съюза. Основната причина за решението на **Великобритания, Ирландия и Швеция** е, че те не се притесняват от претоварване на пазарите им от имигрантите, идващи от Централна и Източна Европа. Тези страни имат високи нива на заетост и дори според Евросат, Великобритания е заплашена от значителен дефицит на квалифицирана работна ръка след 2010 г.

От примера на тези страни членки се вижда, че страховете от масови миграционни потоци и негативни последици за икономиката на страните се оказват безпочвени.

Проучванията показват, че страните, отворили пазарите си на труда към новите страни членки за изминалите две години, повишават конкурентоспособността си, намаляват нелегалната работна сила, покачват нивата на икономическото си развитие и създават нови работни места.

От май 2004 г. над 500, 000 лица са пътували до Великобритания, търсейки работни места, повече от 60% от които от **Полша**, най-голямата страна от новите страни членки. ([виж илюстрацията - прословутият "Полски водопроводчик" от страшилище във Франция се превръща в секс-символ...](#)) Полският водопроводчик се превърна в рекламно лице на Полша. Чрез прелестите на мъжката си сила, специално нает актьор рекламира във Франция и в ЕС туристическите прелести на родината си...

СПИСЪКЪТ НА ЛОНДОН С "НЕЖЕЛАНИ" БЪЛГАРИ И РУМЪНЦИ МОЖЕ ДА Е ЗНАК, ЧЕ БРИТАНСКИЯТ ТРУДОВ ПАЗАР ЩЕ СЕ ОТВОРИ ЗА НАС

И все пак за изминалите повече от две години не е много значима работната сила, която идва от новите страни членки към старите членки.

От една страна това може да успокой страховете на обществото от прииждащата евтина работна ръка, но от друга страна може да се разглежда като **провал на усилията на ЕС** в посока на подсилване не единния пазар и конкурентоспособността на Съюза.

Според Ян Андерсен, шведският социал-демократ, който е председател на Комитета по труда и социалната политика на ЕП, всички страни членки, които още не са отменили рестрикциите в сферата на свободното движение към новите страни членки, трябва да го направят „възможно най-бързо“. Той смята, че именно тази рестриктивна политика води до засилване на нелегалната имиграция и подсилване на сивата икономика.

Новите лобират

Осемте нови страни членки, без Кипър и Малта, които се ползват от правото на свободно движение, лобират за отменянето на всички ограничения и за въвеждането на надеждна мониторингова система.

Според договора за присъединяването на **Кипър**, не се изисква прилагането на преходни периоди за свободното движение на работна ръка, а в договора с **Малта** се предвижда задвижване на предпазна клауза само в определени случаи.

Първа фаза на преходния период

Първата фаза на преходния период за новите страни членки започна на 1 май 2004 и свърши на 30 април 2006. За тези две години три от старите страни членки (Ирландия, Швеция и Великобритания) отварят пазарите си на труда за новите страни членки. Великобритания все пак приема **схема за регистриране на работниците**, според която имигрантите от тези осем страни трябва да се регистрират във вътрешното министерство в срок от 30 след подписването на трудовия им договор. ([виж новината от „Индипендънт, бел.ред.“](#))

Останалите 12 страни членки запазват изискването за разрешително за работа, в някои случаи комбинирано с квотна система или други облекчения. Например **Дания** и **Холандия** издават **разрешителни за работа** при облекчена процедура за лица от новите страни членки при условие, че работата е на цял работен ден и отговаря на определени изисквания на съответната икономическа ниша. Също така се издават разрешителни без предварително проучване на пазара, което по принцип е задължително, само при наличие на разрешително за пребиваване.

Франция също запазва системата за издаване на традиционни разрешителни за наемане на

СПИСЪКЪТ НА ЛОНДОН С "НЕЖЕЛАНИ" БЪЛГАРИ И РУМЪНЦИ МОЖЕ ДА Е ЗНАК, ЧЕ БРИТАНСКИЯТ ТРУДОВ ПАЗАР ЩЕ СЕ ОТВОРИ ЗА НАС

работа, като в определени сфери въвежда облекчения.

Белгия, Финландия, Гърция, Люксембург и Испания също запазват изискването за разрешително за работа.

Германия и Австрия също не отварят пазарите си на труда.

Италия и Португалия комбинират разрешителното за работа със специална квотна система за имигранти от новите страни членки.

Съответно - по време на първата фаза от преходния период, три от новите страни членки въвеждат **реципрочни ограничителни мерки** към старите страни членки на ЕС, това са Полша, Словения и Унгария.

Втората фаза

До 30 април 2006, преди започването на втората фаза на преходния период, старите страни членки трябваше да уведомят Комисията относно намеренията си за периода 1 май 2006 - 30 Април 2009. Следните промени настъпват след началото на втората фаза: още четири от старите страни членки решават да отворят пазарите си на труда към новите страни членки.

Освен Великобритания, Швеция и Ирландия сега това правят и Испания, Финландия, Португалия и Гърция.

От останалите осем от старите страни членки, някои решиха да въведат още по-**значителни облекчения** при издаването на разрешителни за работа за лица от новите страни членки.

Това са Белгия, Франция, Люксембург, Холандия, Дания и Италия.

Дори Белгия дава индикации, че би могла **да отмени ограниченията** преди изтичането на втората фаза от преходния период, а Холандия ще преразгледа политиката си още през ноември 2006 и ще реши дали да либерализира напълно пазара на труда към новите страни членки от началото на 2007 г.

Италия повиши квотата за следващата фаза и облекчи процедурата за издаване на разрешително за пребиваване в страната.

Германия и Австрия заявиха пред Комисията, че запазват рестриктивната си политика към миграцията от новите страни членки и за следващите три години, като дори се говори, че възнамеряват да я запазят до края на преходния период, т.е. до 2011 г.

Унгария и Полша запазват **реципрочната си рестриктивна политика** към старите страни членки, а Словения избира да отвори своя пазар на труда към старите страни членки на ЕС. Законодателството на ЕС за свободното движение на работна ръка се прилага и от страни, които не са членки на ЕС, а на **Европейската Икономическа Зона**, страни като Лихтенщайн, Норвегия и Исландия.

През март 2006 правителството на Норвегия взе решение да продължи налагането на преходния периоди на новите страни членки до 1 май 2009г, обосновавайки решението си със загриженост за **недобрите условия на труд**, в които биха били имигрантите от тези страни, ако рестрикциите бъдат премахнати преждевременно.

България и Румъния

В момента двете страни полагат усилия да се присъединят към Съюза през януари 2007 г.

България с 8 милиона жители и Румъния с 21 милиона, са сред големите - в сравнение с Хърватска, Малта, Словения или други. Нивата на **безработица** са все още значително по-високи

СПИСЪКЪТ НА ЛОНДОН С "НЕЖЕЛАНИ" БЪЛГАРИ И РУМЪНЦИ МОЖЕ ДА Е ЗНАК, ЧЕ БРИТАНСКИЯТ ТРУДОВ ПАЗАР ЩЕ СЕ ОТВОРИ ЗА НАС

от тези в ЕС. В отговор на това двете страни са възприемани от старите и новите страни членки като източник на потенциални миграционни потоци след тяхното присъединяване.

Затова в преговорните глави за свободно движение на работници **двете страни са се съгласили да ограничат тази свобода на своите граждани чрез преходен период, който ще продължат минимум две години след присъединяването и максимум седем.** Но и двете страни трябва още да синхронизират **законодателствата** си в полето на свободното движение на работници за да могат да изпълнят задълженията си до началото на 2007 г.

В месеците **до края на 2006 г. страните членки трябва да вземат решение дали да отворят пазарите си на труда към България и Румъния**, които се очаква да се присъединят към ЕС. Решението на всяка една страна ще бъде взето въз основа на редица фактори, като оценка на нуждите на пазара на труда, ефекта от предишното разширяване през май 2004, позицията на другите страни-членки на ЕС и други.

Британското правителство, например, очаква около 140 хиляди души да дойдат да работят в Обединеното кралство до една година след приемането на България и Румъния в ЕС. В съответствие министерството на външните работи изготви списък от 45 000 "нежелани" имигранти от България и Румъния във Великобритания. Това може да се разглежда като предварителен сигнал, обозначаващ намерението на страната да отвори пазара си на труда към двете страни.

Като заключение можем да споменем необходимостта от масирана информационна кампания, която да предостави обективна информация на гражданите за принципите на миграционната политика, както и за последствията от либерализацията на пазара на труда и която кампания да допринесе за борбата с дискриминацията въз основа на националност, раса или друг признак.

Венета Петкова е бакалавър по психология от НБУ и завършва магистърска програма по Дипломация и международни отношения. В периода 2005-2006 тя изкара своя стаж в [Европейския Институт](#) и работи като асистент проекти.